

Sotilaspojille muistolaatta Vaasan kasarmintorin perinnemuuriin

Vaasan vanhalla kasarmi-alueella sijaitsevan Kasarmintorin perinnemuuri on pystytetty v. 1976 muistutukseksi jälkipolville niistä joukko-osastoista ja yksiköistä, jotka ovat rauhan aikana toimineet tai jotka on sotaa varten perustettu Vaasassa. Perustamisen jälkeen muuria on useaan otteeseen täydennetty. Nykyisin kolmiosaisen muurin perustamisesta ja sen täydentämisestä vastasi alkuvuosina erityinen toimikunta, mutta Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n aloitettua 1981 toimintansa se on vastannut uusista täydennys-hankkeista. Muurissa on varattu paikka kaikkiaan 30 muistolaatalle. Tällä hetkellä laattoja on 26 kpl. Muurin perustamisen jälkeen sen äärellä on nähty ja koettu monet sotilaspuuraatien ohimarssit ja muut maanpuolustukselliset juhlatilaisuudet seppeleenlas-kuineen. Varsinaisten sotilaallisten joukko-osastojen ja hallintoyksiköiden lisäksi muurissa on mm. yhteinen muistolaatta Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -järjestöille. ”Suojeluskuntaperheeseen” katsotaan nykyisin edellä mainittujen järjestöjen lisäksi kuuluneen myös niiden nuorisosastot Sotilaspojat ja Pikkulotat (Lottatyöt). Erityisesti sotilaspojilla oli varsinkin sotien aikana hyvin itsenäinen rooli, vaikka virallisesta organisaatiosta

ei ollutkaan kysymys. Sotilaspoikien perinnetyö alkoi järjestäytyneenä 30 vuotta sitten ja on edelleen hyvin vireää.

Pohjanmaan Maanpuolustuskillassa ja Vaasan Reserviupseeripiirissä heräsi ajatus täydentää Perinnemuuria Sotilaspoika-järjestön muistolaatalla. Tällä kunnioitettaisiin sitä merkittävää panosta maanpuolustuksen hyväksi, mikä sotilaspoikien toiminnalla erityisesti sotien aikana oli kotirintamalla mm. il-mavalvonta- ja lähetti-tehtävissä. Yhteydenotot paikallisiin perinnejärjestöihin (Vaasan Sotilaspoikien Perinnekilta ry ja Svenska Österbottens Soldatgossars Traditions-gille rf) sekä valtakunnalliseen Sotilaspoikien Perinneliitto ry:hyn osoittivat, että tällaiseen ajatukseen suhtauduttiin erittäin myönteisesti ja toivottiin hankkeen toteutuvan. Perinneliiton puheenjohtajan, prikaatikenraali Hannu Luotolan mukaan muistolaatalla olisi huomattava valtakunnallinen merkitys. Vaikka sotilaspoikaosastoilla ei ollut virallista järjestöstatusta, ne toimivat kuitenkin tätä vastaavalla tavalla. Osoituksena tästä oli mm. se, että sotilaspojat mainittiin ja heidän tehtävänsä määriteltiin suojeluskuntajärjestöä koskevissa asetuksissa, ensimmäisen kerran 1928, ja suojeluskuntien ylipäällikkö kenraali Malmberg antoi v. 1941 sotilaspoikia

koskevan päiväkäskyn ja määräsi heille everstiluutnanttitasoisena komentajan. Sotilaspoikien toiminta lakkasi 1944 sen seurauksena, että Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -järjestöt jouduttiin rauhanehtojen mukaan lakkauttamaan.

Sotilaspoikien muistolaatta on toteutettu yhdenmukaisena muurin aikaisempien laattojen kanssa. Muistolaattoihin erikoistunut lah-telainen valimo M.J. Paasikivi Oy, joka on valmistanut kaikki viimeksi toteutetut Perinnemuurin laattatäydennykset, on toimittanut myös uuden laatan. Laatan kiinnityksestä on vastannut Vaasan kaupungin Viherysikkö. Laatan hankinnan käytännön toimenpiteistä ovat vastanneet Pohjanmaan Maanpuolustuskilta ja Vaasan Reserviupseeripiiri. Bröderna Gröndahls Stiftelse – Veljekset Gröndahlin Säätiön ja Maanpuolustuskiltojen liiton myöntämät apurahat ovat mahdollistaneet laattahankkeiden toteuttamisen.

Sotilaspoikien laatta paljastettiin Vaasassa Kasarmintorin Perinnemuurilla lauantaina 29.5.2021, Sotilaspoikien Perinneypäivän ja samalla heidän perinneypäivän 30-vuotis-juhlapäivänä. Tilaisuuden avajaissanat lausui järjestäjien edustajana Pohjanmaan Maanpuolustuskiltojen puheenjohtaja Arja Rantanen. Paljastuspuheen piti prikaatikenraali Hannu Luotola ja muistolaatan otti

Vasa Skyddskårin sotilaspoikia il-mavalvontatehtävissä Raskas IT-patteri 53:n tykillä Vaasan Klemettilässä jatkosodan aikana. Kuva: Lars Sundqvist

kaupungin puolesta vastaan kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Airuina toimivat aikaisemmat sotilaspojat Bjarne Hammarström ja Eero Alasuvanto. Pohjanmaan Maanpuolustussoittokunta huolehti tilai-

suuden musiikista, mm. muistolaatan paljastusfanfaarina kuultiin Fredrik Paciuksen Sotilaspoika-marsi. Raimo Latvalan johtama maanpuolustusjärjestöjen lippulinna järjestäytyi kun-niansoitukseen paljastus-

tapahtuman ajaksi.

Ilkka Virtanen

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf

Sotilaspoika-nimitys on tullut suomalaisille parhaiten tutuksi Runebergin samannimisestä runosta, Paciuksen runon sanoihin säveltämästä marssista ja Edelfeltin Sotilaspoika-piirroksista.

Ilmoitus Vaasa-lehdessä 21.4.1944.

POJAT!

Ylipäällikkömme toivomuksesta otetaan 15 vuotta täyttäneitä poikia vapaaehtoisina It-palveluun kotialueelle. Jo isiemme vanhat perinteet velvoittavat teitä, — muistattehan »Sotilaspojasta»:

»Kun 15 vuotta vaan mä kerran täyttää saan, samaanpa käyn mä taisteluun — — —»

Ilmoittautumiseksi vastaanottaa, ja neuvoja antaa kotipitäjänne poikatyönjohtaja ja paikallis-päällikkö.

Siirtyessänne nyt It-poikiin, muistakaa pyytää holhoojaltanne kirjallinen lupa.

LÄNTISEN ETELÄ-POHJANMAAN SOTILASPOJAT.
ITÄISEN ETELÄ-POHJANMAAN SOTILASPOJAT.

9628

Suojeluskuntien ylipäällikkö kenr. Malmbergin vetoomukseen perustuva ilmoitus Vaasa-lehdessä 21.4.1944 poikien saamiseksi sotilaspoikina il-mavalvontatehtäviin.